

Aabenraa, men medens København — modsat Hovedregelen for herreløs Arv, der fra gammel Tid her i Landet er tilfaldet Kongen eller Staten — har faaet sin Arveret som en Naadesakt saa sent som i 1688, og endda i visse Tidsrum har faaet den antastet, er navnlig Haderslevs Arveret af meget gammel Dato, idet den stammer fra saa lang Tid tilbage som fra 1292; Aabenraas Rettighed er for øvrigt ikke meget yngre, idet den stammer fra 1335. Disse Rettigheder staaer altsaa nærmest som historiske Mindesmærker fra en meget gammel Tid, og jeg kan kun for mit personlige Vedkommende sige, at der er noget kønt ved, at der i en i øvrigt ubeständig Verden dog har vist sig at være noget bestandigt, altsaa bl. a. disse gamle Rettigheder for de to sønderjydske Byer. Jeg har ganske vist en Mistanke om, at Aarsagen til Bestandigheden har været den, at Sagen har haft grumme ringe Betydning i Praxis.

Udvalget har imidlertid ment at skyldes de to sønderjydske Byer, Talen her er om, en Forespørgsel om deres Syn paa Sagen, dels fordi København paa Forhaand er spurgt, dels for at erfare noget om, hvorvidt Sagen skulde have praktisk finansiel Betydning for de paagældende Byer. Aabenraa Byraad oplyser herom — hvad der i øvrigt er meddelt i Betænkningen —, at i de sidste 25 Aar har der ikke været nogen Indtægt som Følge af den omhandlede Rettighed, men i Aaret 1882 har Byen arvet en da afdød Dame og derved forøget sin Formue med 1 255 Mk. og 5 Pf., for at tage det hele med; Byraadet tillægger i øvrigt kun Sagen Betydning, fordi Talen er om en historisk Rettighed. — Haderslev Byraad kom i sit første Svar slet ikke ind paa Sagens økonomiske Side, men udtalte kun i al Almindelighed, at det ikke kunde give Tilslutning til det fremsatte Forslag. Byraadet blev saa spurgt paa ny og svarede da, at Rettigheden i de sidste 25 Aar kun havde givet Byen en Indtægt af 25 Mk., men, siger man, det er en velerhvervet Rettighed og en af de sidste endnu gældende Bestemmelser i Haderslev Købstads Byret. Ja, det er netop Sagen, der kan siges meget smukt og interessant om disse Købstædernes gamle saakaldte Privilegier, men deres reelle Indhold er selvfølgelig Tid efter anden forsvundet sammen med alle andre Særrettigheder og Privilegier. For de sønderjydske Byers Vedkommende vil man, hvis man gaar disse gamle Stadsretters øvrige Bestemmelser igennem, se,

at alt det, der staaer i dem, allerede for længst er opgivet og ikke har nogen praktisk Betydning.

Fra Københavns Side er der, som jeg allerede har nævnt, ved Sagens første Behandling gjort forskellige Betæneligheder gældende. For København har Sagen nemlig praktisk Betydning i den Forstand, at Byen i 1918 fik tilkendt en Arv paa 63 000 Kr., men det oplyses i Forslagets Bemærkninger, der for øvrigt bringer mange interessante Oplysninger, at det netop er denne Arv, der har henledet Statens overfor denne Verdens Mammon agtpaaigivende Øjne paa Sagen, og at det har været en medvirkende Aarsag til, at dette Forslag er blevet fremsat. Udover hvad der blev oplyst ved Lovforslagets første Behandling om Københavns Magistrats Stilling til Sagen, er der ikke fremkommet Bemærkninger fra Magistraten.

Under disse Forhold har det ikke voldet Vanskelighed i Udvalget at enes om at indstille Lovforslaget uforandret til Vedtagelse — endogsaa med de lange Punktumer, som navnlig det ærede 17de landstingsvalgte Medlem (Brandes) kritiserede ved første Behandling.

Justitsministeren (Steincke): Jeg er ikke saa henrykt over Forholdene her i Landet i Almindelighed i den mørkeste Middelalder, at jeg i og for sig finder nogen Grund til at beklage, at man efter saa og saa mange Hundrede Aars Forløb maa forlade de Bestemmelser, der findes i de oprindelige Byretter. Men i øvrigt kan jeg fuldt ud takke den ærede Ordfører for hans Udvikling og Udvalget for dets Tilslutning til dette lille Lovforslag.

Hermed sluttede Forhandlingen.

Lovforslagets Tekst (se Tillæg A. Sp. 2829) samt dets Overgang til tredje Behandling

vedtoges uden Afstemning.

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Beslutning af Rigsdagen i Henhold til Lov Nr. 112 af 9. Marts 1917 om „Kongeriget Danmarks Hypotekbank“ § 13.

(Udvalgets Betænkning med tilhørende Forslag til Beslutning findes i Tillæg B. Sp. 389).